

OPSCHRIFT

Vergadering van: 19 november 2013

Nummer: 2013_MC_00565

Onderwerp:

Dampoortwijk / Sint-Amandsberg eerste klimaatneutrale buurt. - Karlijn Deene

Raadslid(-leden):

Karlijn Deene - N-VA

OMSCHRIJVING VAN DE VRAAG

Toelichting:

-

Vraag:

De wijken Dampoort en Sint Amandsberg zijn in november “wijk van de maand”. In de brochure hierover lees ik dat er op do 14 november een Thema-avond gepland staat met als onderwerp: “fenomenaal klimaatneutraal wonen”. Uit de tekst blijkt dat de stad Gent “van de wijken Dampoort en Sint-Amandsberg de eerste klimaatneutrale buurt van Vlaanderen wil maken”.

Graag had ik hierover wat toelichting gekregen.

Waarom werden net deze twee wijken uitgekozen voor de actie klimaatneutraliteit?

Welke voorwaarden moeten er vervuld zijn om te kunnen zeggen dat een wijk klimaat neutraal is en het doel bereikt?

Hoe lang loopt deze actie? Tegen wanneer hoopt men deze ambitie waar te maken?

Hoe wordt dit ondersteund vanuit de stad Gent welke inzet wordt er voorzien voor deze actie van personeel en van budgetten?

In deze wijken kregen alle bewoners begin dit jaar een brief om hun medewerking te vragen aan een “onderzoeksproject: Sint-Amandsberg-Dampoort energieneutraal”. Een onderzoek dat tot doel heeft zicht te krijgen op het energieverbruik van de huishoudens in de wijk. Is het correct dat dit een nulmeting is als eerste stap naar klimaatneutraliteit? Hoe was de respons op deze bevraging? Tot welke conclusies heeft dit onderzoek al geleid?

ANTWOORD

22 november 2013

De werking rond “klimaatneutrale buurt in Dampoort en Sint Amandsberg” kadert binnen het Europese project STEP UP. Het project STEP UP wordt onder meer met Europese middelen gefinancierd en loopt tot april 2015.

STEP UP - een afkorting voor Strategies Towards Energy Performance and Urban Planning - bundelt de energieambities van vier Noord-Europese havensteden: Glasgow, Riga, Göteborg en Gent. Deze steden werken daarvoor telkens samen met een kennisinstelling en industriële partner. Gent werkt in dit dossier samen met VITO en Eandis.

Alle vier de steden zullen via het STEP UP-project hun huidige klimaat- en energiedoelstellingen vertalen:

- 1) naar zowel een energieactieplan als
- 2) naar concrete pilootprojecten die zowel technisch, economisch en sociaal leefbaar zijn.

Als pilootproject koos Gent ervoor om dieper in te gaan op de bestaande bebouwde omgeving en hoe daar stappen naar klimaatneutraliteit kunnen gezet worden.

Dampoort – Sint-Amandsberg werd als piloot binnen STEP-UP geselecteerd omdat in deze wijken een stadsvernieuwingsproject wordt voorbereid. Bovendien vormen deze wijken door hun diversiteit een interessante case voor repliceerbaarheid in andere wijken van Gent. Dampoort Sint-Amandsberg is een lappendeken van diverse straat- en huizentypes gaande van zeer dens, stedelijk gebied (aan de Dampoort) naar minder dens, meer ruraal gebied (grens met Oostakker). Ook op het vlak van mobiliteit ligt er een zeer grote uitdaging in dit gebied.

Samen met bewoners en gebruikers van de wijken Dampoort en Sint-Amandsberg zal de Stad Gent dus onderzoeken welke haalbare ingrepen kunnen leiden tot duurzame wijk- en woningrenovatie, energiezuinig transport, een aanzienlijke vermindering van de CO₂-uitstoot en de bestrijding van energie-armoede. De conclusies zullen een belangrijke basis vormen voor het nieuw klimaatbeleid (waarbij we streven naar Gent klimaatneutraal tegen 2050) voor de hele stad, en zullen een leidraad vormen voor stappen naar klimaatneutraliteit in andere wijken van Gent. Dus het resultaat van STEP UP zal bestaan uit een soort implementatieplan met mogelijke maatregelen die kunnen uitgerold worden i.k.v. het integrale Gentse klimaatbeleid en i.k.v. het stadsvernieuwingsproject.

Stad Gent stelt klimaatneutraal op dit moment gelijk met CO₂-neutraal – dus zo goed als geen impact meer op het klimaat. In het pilootproject Sint-Amandsberg – Dampoort ligt de focus op “hoe de bebouwde omgeving en mobiliteit klimaatneutraal” maken, gezien er zich geen industrie bevindt. Dit betekent dat er geen netto-uitstoot van CO₂ is tijdens exploitatie van de gebouwen incl. transport op jaarbasis.

Bijvoorbeeld: een eigenaar die een woning heeft geïsoleerd tot het niveau van laagenergiebouw,

die de resterende warmtevraag invult met een warmtepomp en die zijn elektriciteitsvraag deels zelf invult met pv-cellen en deels groene stroom koopt, heeft een klimaatneutrale woning.

Hoewel de Stad zelfvoorziening sterk stimuleert, zal niet elke woning klimaatneutraal kunnen worden op het eigen perceel en is een invulling van de resterende energiebehoefte misschien wel mogelijk op wijk- en stads(regio)niveau via lokale hernieuwbare energie.

Voor wat ondersteuning vanuit stad Gent betreft, wil ik hier eerst even benadrukken dat de stad Gent via het STEP UP project Europese financiële middelen heeft bekomen. Voor het totale STEP-UP project werd een subsidie toegekend aan de stad Gent van 341.679 Euro waarvan een personeelssubsidie van 257.520 euro. Ongeveer de helft van de personeelssubsidie wordt ingezet op de piloot Dampoort – Sint-Amandsberg (= 1 VTE tijdens de periode 2013 – 2015).

Wat andere budgetten betreft die worden ingezet, kan ik aangeven dat om onze ambities rond klimaatneutraliteit te kunnen waarmaken, de stad Gent nu al via de reguliere werking een waaier aan ondersteuningsmaatregelen aanbiedt die ook voor de bewoners van Dampoort Sint-Amandsberg ter beschikking staan: het gaat hier onder meer over gratis bouwadvies, subsidies voor dakisolatie, energiescans, goedkope leningen voor energiezuinige verbouwingen en dergelijke. Ik kan echter ook al aangeven dat in het nieuwe budgetvoorstel rond klimaat, voorzien is dat in de komende legislatuur extra middelen zouden ingezet worden om Gentenaars te begeleiden in de transitie naar klimaatneutraliteit. Zo wordt er onder meer voorgesteld een specifieke en geïntegreerde woon- en energiepemie voor de bewoners in stadsvernieuwingsprojecten te voorzien, waaronder dus ook Sint-Amandsberg – Dampoort, voor een totaal budget van 3.300.000 Euro.

En als laatste wil ik graag nog even ingaan op de medewerking die begin 2013 aan de bewoners van deze twee wijken werd gevraagd omtrent het ter beschikking stellen van hun energieverbruikgegevens. Van de 12.881 aangeschreven adressen beschikken we momenteel over de verbruiksgegevens van 10.111 verbruikers voor elektriciteit (78,6%). Voor aardgas werden 11.122 afnemers aangeschreven waarvan we voor 8.666 adressen over data kunnen beschikken (77,9 %). 127 bewoners tekenden bezwaar aan tegen het ter beschikking stellen van hun gegevens over elektriciteitsverbruik; 105 bewoners deden dit voor aardgasverbruik. Voor zowel elektriciteit als aardgas konden we voor ongeveer 20% van de woningen niet beschikken over de verbruiksgegevens van 2011, wegens verhuisbewegingen in dat jaar. Hiervoor werd een bijinschatting gedaan, evenals voor het verbruik stookolie, kolen en hout.

Deze data worden inderdaad gebruikt om voor de wijken Sint-Amandsberg een nulmeting te kunnen opmaken. Op basis van deze data hebben wij het energieverbruik in 2011 omgezet in emissie CO₂ voor zowel de niet-residentiële als de residentiële sector.

Voor verschillende sectoren werden volgende conclusies getrokken m.b.t. CO₂-uitstoot in 2011:

- Wonen: 62,15 kton CO₂
- Niet-residentieel: 25,23 kton CO₂

- Mobiliteit: 8,36 kton CO₂

Totaal Dampoort Sint-Amandsberg: 96 kton CO₂

Dit verbruik werd vervolgens terug verdeeld over alle woningen in de wijk op basis van de leeftijd van de woning en het type (appartement, open/halfopen/gesloten). Op deze manier stellen zich geen privacy kwesties m.b.t. het gebruik van de verbruiksgegevens van individuele woningen. Op basis van deze data werden i.s.m. Vito 8 energiezuinige renovatiemaatregelen uitgewerkt met telkens per maatregel de impact op energie en CO₂-reductie. Dit menu van maatregelen kan gepersonaliseerd worden voor elke woning afzonderlijk.

Deze 8 maatregelen zijn de volgende, telkens met % van reductie aan CO₂

	% CO ₂ -reductie
1. hoogrendements glas + ventilatie	-3%
1. condensketel	-14%
1. dakisolatie 20cm MW	-10%
1. gevelisolatie 12cm + spouw 5cm	-10%
1. plat dak 12cm PUR	-4%
1. vloerisolatie 8cm PUR	-10%
1. zonneboiler+PV	-19%
1. warmtepomp+zonneboiler+pv	-16%